

nulis, să ocupe un scaun și să bată din palme, iar dacă în adunările lor gândesc și n'au altceva de făcut decât să pună țara la cale — atunci societatea este o grupare politică iar vorbitorii candidați la alegere și în acest caz societatea trebuie desființată.

Că faceți politică și veți mai face, că X este înscris în cutare partid și Y în altul, aceasta nu modifică și nu micșorează întru nimic gloria și renumele demobilizatului, căci rolul demobilizatului din grupările politice cu rolul demobilizatului din asociația demobilizaților nu este tot una; — acolo în partide, trebuie să joace cum le cântă stăpânii — acolo fiecare este un număr fiindcă după crezul politic în partide numai câștiga au dreptul să cugete, cum vreau ei și pe cât îi taie capul — iar toți ceilalți trebuie să tacă, să asculte și să se execute și cu cât ești mai mut și-ți duci jugul mai cu resemnare, cu atât mai mult ești prețuit; dar la Societatea Demobilizaților este invers: — acolo fiecare trebuie să fie un om întreg, fiecare trebuie să-și spună cugetul și simțirea lui proprie pentru sporirea onoarei și prestigiului demobilizatului și pentru înaintarea societății la gradul de *instrucție națională*.

Și când asociația va fi așa — atunci toată lumea își va prizoni ochii pe ei cu dragoste și nimeni nu va cuteza să nu-i dea respectul și considerația care i se cuvine.

Deviza Asociației Demobilizaților dar trebuie să fie:

Prin noi înșine și cu Dumnezeu înainte — căci tot prin ei înșiși și cu Dumnezeu înainte au făcut demobilizații România de azi.

Prin urmare, în Asociația Demobilizaților este bine ca nimeni să nu se creadă prea mare — după cum deasemenea nici unul să nu se socotească prea mic, ci dimpotrivă fiecare să fie prețuit și pus la treabă după mintea și după sufletul său, căci așa erau pe front: Toți aveau funcțiunile și rolul lor separat. Unul era comandant, altul ochitor de mitralieră, trăgător, improspătător etc., etc.

Cu alte cuvinte asociația demobilizaților să fie considerată drept ca o mare mașină iar demobilizații ca o presă la această mașină și la mașină presele fie ele mari sau mici, toate sunt deopotrivă de necesare și importante — și când presele acestea, demobilizații, vor fi bine instruite și bine ajustate la mașină, atunci mașina va funcționa corect și la infinit.

Măcar părea bine ca să fim înțeleși în gândurile mele bune și așa fi foarte satisfăcut dacă punând și eu mintea și umărul meu bătrâne voi aduce un spor de putere la îndeplinirea devizei:

„Prin noi înșine“.

Pacea amenințată?...

Cu ocazia acceptării postului de președinte de onoare al „Ligii internaționale a combatanților pentru pace“, cunoscutul scriitor și critic Romain Rolland, ș'a exprimat teama într'un viitor război cât mai apropiat. Eata ce spune el:

„Dacă nu lucrăm, nu bunele intenții ne vor putea salva: mai înainte de doi ani, suferința va fi făcut explozie“...

Ba ceva mai mult ajunge Romain Roland să considere — ne închipuim — revizuirea tratatelor ca unică salvare. Posibilitatea unui război nu este exclusă mai ales după părerile pe care Ducele și le a exprimat în două rânduri destul de limpede. Un eventual război? Continuarea masacrului 1914—1918, o continuare care va fi cu atât mai grozavă decât războiul mondial, cu cât va fi iovită în primul rând populația civilă a statelor, populația producătoare, fără de care pe front nu mai există pâine. Războiul—dacă va veni—va fi războiul chimic și al aerului. Pacturi, planuri și tratate de dezarmare se iscalesc de către reprezentanți ai popoarelor, în timp ce în fabricile tuturor țărilor, cu excepția binecuvântatelor Români, în tot momentul grozave gaze se pregătesc de către cei mai de seamă chimiști ai omenirii, în timp ce zeci de mii de oameni lucrează zi și noapte la cele mai perfecționate mijloace de distrugere. Dezarmarea navală și aeriană. Germania — învinsă — își are flota aeriană de comerț în așa fel făcută încât în două zile ea poate fi transformată în cele mai formidabile modele de avioane de luptă. Fiecare stat în parte dezarmează... vasele cari nu-i mai pot fi de folos, în timp ce în șantiere, cuiasate de cel mai mare tonaj până la canoniere ușoare ca peștișorii, așteaptă momentul oportun spre a fi lansate. E mai bine să nu discutăm motivele ce se opun războiului.

În străinătate copii de școală au ore speciale în care se antrenează să stea cu masca pe față pe când la noi, să mă erte Domnul ministru al armatei, nu știu dacă soldații cel puțin au fiecare pe lângă o mască și antrenamentul necesar purtării ei. Suntem poate singurul popor, care nu ne înarmăm „pentru păstrarea păcii“ deși suntem aruncați aici ca o oază în pustiu.

Nu știu ce scriitoare a spus nu de mult, că noi suntem aici un ou răscopt, așezat sub brațul de dinamită al Rusiei. Totuși, foarte încrezător în steaua noastră și în ajutorul lui Dumnezeu, așteptăm; Dumnezeu te ajută dar mai dă și tu din mâini, zice românul. Dece nu pune în practică produsul înțelepciunii sale? Nu

știu ce ziar făcând o anchetă spune că Rusia are 32 de unități navale de război în Marea Neagră. Noi câte avem?

Oare credem că Basarabia nu mai constituie pentru vecinii noștri un cui? Sau ori care din provinciile alipite? Credem oare ca foștii stăpâni s'au resemnat de a nu mai vedea vechile lor „moșii“?

Nu-mi pot imagina o stare înconștientă. Desigur că toți își dau seama de acest lucru, dar atunci cum se explică pasivitatea noastră? Oare suntem noi așa bine pregătiți pentru ca la un caz de război să ne putem apăra? Sau sperăm în ajutorul foștilor noștri aliați? Să nu dea Dumnezeu să ajungem să ne fie ei singura nădejde!

Intreaga Europă, suferă, geme... Și atunci când această suferință nu va mai fi cu puțință să fie răbdată, focul se va aprinde în așa mod încât nu știu când și cum se va stinge și nici ce rezultate va avea. Burta umflată de dolari a capitalismului american șade în tihnă, pregătindu-se și ea să tragă foleose. E foarte drept că ajutorul ei a fost de mare necesitate în războiul trecut, dar mă întreb cărui fapt se datorește sprijinul ei? Cine e profitorul?

Bătrâna Europă va săngera adânc, — în cazul unui război, — în timp ce America va aștepta răzând pe ascuns, pentru ca pe ruinile fumegânde să-și înfigă drapelul.

Ea va fi cea care va vinde armament statelor pentru ca apoi să poată să-și facă jocul. E cam periculos... Poate mă înșel, dar nu prea cred. E lucru cert însă că pretutindeni auzi: „pace, pace“ în timp ce vezi înarmări. Toți fac impresia să fie adepți ai conceptului: Si vis pacem, para bellum, cu excepția noastră, cari mergem înainte zicând: ce ție scris, în frunte ție pus. Suntem fataliști; să ferească Dumnezeu ca să se adeverească cele spuse de Romain Rolland, căci ne vor fi fatale.

Bravura unei armate calite în lupte nu va mai valora nimic mai mult de cât cea a câinelui ciobănesc, ce singur se repede în halta de lupi flamânzi!...

ION FURTUNA

Ce nu trebuie să se uite

Pe lângă geniul său militar generalul Henri Berthelot a avut și un suflet filantropic și a iubit pe Români, ca nimeni altul.

Prin testamentul său a lăsat Academiei Române din București moșia și Castelul din com. Berthelot, județul Hunedoara, cum și toți banii adunați din venitul acestei moșii.

La noi nu se gădesc așa oameni. C.

Moartea G-ralului Berthelot

După o luptă de luni de zile cu moartea, Generalul Berthelot, marele desrobitor de nații, a încetat din viață.

Nu numai națiunea franceză, dar întreaga românie, și multe alte popoare, plâng moartea lui.

Născut în anul 1861 într'un orașel din Franța, a urmat școlile superioare militare și în anul 1913 a fost avansat General, ofițer de stat major, a luptat la Marna, Champagne, Verdun, etc. iar la intrarea noastră în războiul european, Generalul Berthelot a fost apreciat și trimis de guvernul francez, ca șef al misiunii franceze în România.

Nu există demobilizat român care să nu prețuiască pe generalul Berthelot ca pe un militar desăvârșit. Dânsul ne-a cunoscut, ne-a încurajat, ne-a ajutat, ne-a salvat. A trăit împreună cu noi cele mai grozave timpuri ale războiului, iar la plecare a pronunțat aceste memorabile și încurajatoare cuvinte: „**Îmi dau seama că acum nu aveți altceva de făcut și că din cauza unui aliat necredincios trebuia să băgați sabia în toacă; noi vom duce lupta mai departe**“. Și intradevar, Francezii cu aliații, ducând lupta mai departe, au răpus pe inamici și ingenunchind trufia teutonă, au reinviat statele polon și cehoslovac și au reintregit în hotarele lor naturale alte state, ca Grecia,

Serbia și România, adăogându-le provinciile subjugate de sute de ani.

Când Regele Ferdinand I în 1918 intra triumfător în București în capul oștirii, generalul Berthelot, trecu din nou Dunărea, în fruntea Diviziilor franceze. La întâlnire acești fericiți luptători s'au îmbrășișat frățește, ca și la plecare. Viteazul general Berthelot a fost un mare erou și prieten al Românilor. Pentru noi, Regele Ferdinand I și generalul Berthelot sunt sfinți. Regele l'a decorat cu „Mihai Viteazu“ — țara l'a proclamat cetățean de onoare, — neamul românesc l'a impropriat cu una sută la. în județul Hunedoara, iar orașele l'au cinstit dându-i numele la străzile principale. Noi luptătorii, suptărețuitori ai crâncenului război, ca semn de venerație și recunoștință, suntem datori să-i așeza portretul, alături de al Marelui Rege Ferdinand I, lângă icoane, pentru ca, ori de câteori ne închinăm lui Dumnezeu, pe amândoi să-i avem în fața noastră, ca sfătuitoari și pilde vii, pentru faptele noastre de toate zilele. Să plângem moartea lui trupească, căci sufletul lui este între ale eroilor noștri. deadreapta tatălui ceresc, iar în fața mormântului lui să ne plecăm cu pietate și recunoștință.

Români de pretutindeni, rugați-vă pentru dânsul.

N. D. CHIRESCU